СПЕЦИАЛНОСТ

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКИТЕ ЗЕМИ В КОНТЕКСТА НА ЕВРОПЕЙСКОТО РАЗВИТИЕ

ОБРАЗОВАТЕЛНО-КВАЛИФИКАЦИОННА СТЕПЕН: ***МАГИСТЪР***

ПРОФЕСИОНАЛНА КВАЛИФИКАЦИЯ: ***ИСТОРИК***

СРОК НА ОБУЧЕНИЕ: ***2 СЕМЕСТЪРА***

ФОРМА НА ОБУЧЕНИЕ: ***РЕДОВНА***

КВАЛИФИКАЦИОННА ХАРАКТЕРИСТИКА

Обучението на студенти по специалност „История на българските земи в контекста на европейското развитие“ в ОКС „магистър“ със срок на обучение два семестъра е съобразено със Закона за висшето образование, с Наредбата за държавните изисквания за придобиване на ОКС „бакалавър”, „магистър” и „специалист” и с Правилниците на ЮЗУ „Неофит Рилски”. То е предназначено за лица, които притежават образователно-квалификационна степен „бакалавър” в професионално направление *2.2. История и археология* или в специалности в професионално направление *1.3. Педагогика на обучението по...* с профилирано обучение по история.

Магистърската програма отговаря на ниво 7 според Националната квалификационна рамка (НКР) на Република България.

Цели на магистърската програма:

- Основната цел е подготовка на висококвалифицирани специалисти, притежаващи широки познания за културните, социални и стопански процеси, които исторически изграждат европейския свят. Тя отговаря на мисията на ЮЗУ „Неофит Рилски” да предоставя висококачествено висше образование, което да осигурява успешна професионална и личностна реализация на завършилите студенти и докторанти;
- придобиване на комплексни знания за историческия принос на българските земи и на българския народ в развитието на европейската цивилизация, което е в съответствие с мисията на университета да утвърждава съзнание за национална и културна идентичност и отговорност;
- Допълнителните цели съответстват на политиката на университета по отношение на развитието на универсални и практически умения, възможности за свободен избор, умение за работа в мултикултурна и междуетническа среда.

Умения, които завършилите магистърската програма трябва да придобият:

- да владеят богат набор от практически и познавателни умения и подходи, необходими за разбирането на абстрактни проблеми и разработването на творчески решения;

- да правят диагностика на проблемите и ги решават, като се основават на съвременни изследвания чрез интегриране на знания от нови или интердисциплинарни области, като проявяват способност за генериране на нови знания и процедури, свързани с провеждането на научни изследвания и въвеждане на иновации;
- да развиват нови и разнообразни умения в отговор на новопоявяващи се знания и практики;
- да демонстрират свободно прилагане на иновативни методи и инструменти при решаването на сложни задачи в специализираната сфера на работа;
- да намират и поддържат аргументи при решаване на проблеми с интердисциплинарен характер.

Компетентности на завършилите магистърската програма:

- да проявяват на творчество и новаторство при разработването на проекти;
- да инициират процеси и да организират дейности, изискващи висока степен на съгласуваност;
- да демонстрират висока степен на самостоятелност и лесно да се ориентират в сложно учебно съдържание, прилагайки собствени подходи и методи към овладяването му;
- да разработват и излагат аргументирани схващания относно социални процеси и практики и да обосновават предложения за тяхното усъвършенстване или промяна;
- да събират, обработват и интерпретират специализирана информация, необходима за решаването на сложни проблеми от изучаваната област.

Организация на обучението:

Акцентът в обучението на студентите е поставен върху историята на евроинтеграционните структури, както и върху общите моменти в историческото развитие на България и останалата част от Европа. Специално внимание в задължителните учебни дисциплини се обръща на общото европейско културно минало и участието на България и другите балкански страни в създаването на европейските ценности. По време на своето обучение студентите избират и по два от предложените избираеми лекционните курсове на семестър, които имат за задача да дадат специализираща подготовка в някои актуални направления, свързани с решаването на главните проблеми и задачи на българското общество, да разширят тематичните направления в историята и предоставят на студентите възможност за по-голям избор, съобразно техните интереси.

По време на своето обучение студентите имат възможност да придобият педагогическа правоспособност.

Срок на обучение: два семестъра.

Професионална реализация:

Според националната класификация на професиите и длъжностите завършилите програмата имат възможност за професионална реализация като:

- Историк
- Асистент, висше училище
- Хоноруван преподавател, висше училище
- Учители по история в средното образование
- Преподавател, хуманитарни и обществени дисциплини в извънкласни и извънучилищни дейности

- Ръководител, хуманитарни и обществени дисциплини в обслужващи звена в системата на народната просвета
- Учител, хуманитарни и обществени дисциплини в обслужващи звена в системата на народната просвета
- Архивисти и уредници в музеи

СТРУКТУРА НА УЧЕБЕН ПЛАН
Специалност: История на българските земи в контекста на европейското развитие
код 04.31.8.10

Първа година			
Първи семестър	ECTS кредити	Втори семестър	ECTS кредити
Тракийско изворознание	3	Първата световна война и участието на България в нея	3
Европа и българската идентичност	3	Идеята за обединена Европа и съвременните проблеми на Европейския съюз	4
Европейската интеграция и проблемите на историческото образование	3	Теренна практика	2
Памет и история: местата на общата памет (Европейски войни 1856-2000 г.)	3	Избираема дисциплина 3	3
Хранилища на европейската памет. Архиви и музеи	3	Избираема дисциплина 4	3
Социална история на семейството, детството и младостта: европейски модели	3		
Религии и етноконфесионални общности в българското пространство	3		
Европейска художествена култура 19--20 век	3		
Избираема дисциплина 1	3		
Избираема дисциплина 2	3		
Избиреми дисциплини (студентите избират една дисциплина)		**Избиреми дисциплини (студентите избират две дисциплини)**	
	Общо 30		Общо 30
Историческа антропология	3	Информационните технологии в историческите изследвания	3
Източна Европа между двете световни войни	3	България в контекста на източноевропейското развитие през втората половина на XX век	3
Социална история на пола	3	Морската култура на източното Средиземноморие в древността	3
Палеобалкано-западноанатолийската общност	3	Съвременният музей в Европа – състояние и проблеми	3
Подводна археология	3		
	Общо 30		Общо 30

ОБЩО ЗА 1 УЧЕБНА ГОДИНА: 60 КРЕДИТА

АНОТАЦИИ НА УЧЕБНИ ДИСЦИПЛИНИ

ЗАДЪЛЖИТЕЛНИ ДИСЦИПЛИНИ

ТРАКИЙСКО ИЗВОРОЗНАНИЕ

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум**: 2 л
Език на преподаване: български
Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит **Вид на изпита**: писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет
Лектор:
Гл. ас. д-р Александър Порталски, катедра „История“
E-mail: portalsky@swu.bg

Анотация:
Целта на задължителната дисциплина ТРАКИЙСКО ИЗВОРОЗНАНИЕ е студентите, обучаващи се в магистърска степен, да се запознаят по-детайлно и професионално с основните писмени, археологически и лингвистични извори за историята на тракийските народности в Югоизточна Европа и Северозападна/Западна Мала Азия, както и с методите на работа с тях.
Античните автори наблюдават и познават предимно и по-добре крайбрежията на Егейско, Мраморно и Черно море, населявани от тракийски етноси, отколкото вътрешността на страната. Ето защо се обръща специално внимание на Морска Тракия - Тракия Понтика, Тракия Маритима. Археологическите извори дават данни за социалното устройство на тракийското общество. Лингвистичните – за разпространението на траките в ЮИ Европа и СЗ/З Мала Азия.
Предлаганите работни хипотези и заключения са фази в изследователския исторически процес, с който студентите могат да се запознаят отблизо. Това дава възможност на онези от тях, които имат желание, амбиции и способности да се обучат, сами да направят първите си стъпки чрез изследователско дирене в тракологията.
Ключови понятия: извори, изворознание, антични автори, писмени извори, археологически извори, паметници, лингвистични данни, ономастични данни,кораби, котви, пристанища, етнокултурна общност, мореплаване, търговия, пиратство, традиционна народна морска култура, богове, вярвания.

Технология на обучението и оценяване:
Обучението се осъществява чрез лекционен курс и семинарни занятия. Студентите правят две контролни работи, два теста и разработват курсови работи, които представят пред колегите си. Изискванията за заверка на семестъра са показани положителни резултати в контролните работи и тестовете и представена курсова работа. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 70:30 в случай, че всяка една от оценките е минимум среден 3 (при слаб 2 от текущия контрол или изпита не се извършва съотнасяне).

ЕВРОПА И БЪЛГАРСКАТА ИДЕНТИЧНОСТ

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2л
Език на преподаване: български
Форма за проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:
Проф. д.н. Костадин Паев, катедра „История”
E-mail: kostapaev@swu.bg

Анотация:
През последните около три десетилетия се появиха нови представи за света, Европа и България. На организацията на пространството типична за Студената война бе сложен край. „Глобализацията“ и европейската интеграция поставиха под въпрос традиционните символични картографии в глобална, континентална и регионална перспектива. Нов живот бе даден на полета свързани с полета като геополитика, културна география, културна морфология и други. Предишните хегемонистични представи за света, Европа и България бяха поставени под въпрос, последвани от живи и остраствени научни и политически дебати. Предложеният курс ще се основава на интердисциплинарен подход и ще проследи в историческа перспектива проблемите отнасящи се до картографията и символната география на „Европа“, културната представа за континентите и мисленето на българската идентичност.

Съдържание на учебната дисциплина:
Проблеми на менталната картографиране и символната география в историята; Европоцентризъм, Ориентализъм, Балканизъм; Представата за “Европа” и нейното историческо развитие; географски знания в средновековна България;Европа сред българите през османския период (XV - XVIII в.); раждането на модерната представа за Европа и модерната българска идентичност през Възраждането; Европа и българската символна география от Освобождението до войните; Европа и българската символна география през междувоенния период; символната география през комунистическия период; “Европа” в българската символна география по времето на прехода към демокрация

Технология на обучението и оценяване:
Посещението на седмичните занятия е задължително и част от оценката в края. Под внимание се взима и участието в индивидуални консултации, както и активна работа по време на семестъра. Провеждат се и контролни работи и тестове за разпознаване елементи на символната география и националната идентичност. Изнасят се и кратки реферати, които също участват в крайното формиране на оценката. Накрая се провежда и писмен изпит.

ЕВРОПЕЙСКАТА ИНТЕГРАЦИЯ И ПРОБЛЕМИТЕ НА ИСТОРИЧЕСКОТО ОБРАЗОВАНИЕ

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум: 2**л+0су
Език на преподаване: български
Форма за проверка на знанията: текущ контрол и изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет
Лектор:
Проф. д.н. Костадин Илиев Паев, катедра „История“
E-mail: kostapaev@swu.bg

Анотация:
Основното предназначение на курса е да запознае студентите с главните аспекти на европейската интеграция, с проблемите, възникващи в тази връзка пред историческото образование в България и техните решения, с европейските институции, занимаващи се с тези въпроси, с постиженията на другите европейски страни в това отношение и с основните съчинения в тази област.

Съдържание на учебната дисциплина:
Начало и развитие на европейската интеграция през втората половина на XX век. Главни европейски институции и техните функции. Европейската интеграция и преустройството на българското образование. Основни тенденции в развитието на историческото образование в Западна

Европа до 90-те години на XX век. Трансформациите в Източна Европа в кр. на 80-те и нач. на 90-те години на XX век и отражението им върху развитието на историческото образование. Създаване, цели е дейност на ЕВРОКЛИО. Проектът "Европа в училище" и учебната програма "Европейски уроци" – основни цели и задачи. Европейски стандарти на учебниците по история. Европейски измерения на учебните програми по история. Новите учебни програми по "история и цивилизация". Мястото на националната история в контекста на евроинтеграцията. Локалната история в училищното обучение. Историята на ежедневния живот в учебните програми. Нови методически алтернативи пред обучението по история. Обучението по история и новите информационно-комуникационни технологии.

Технология на обучението и оценяване:
Целият лекционен курс е представен под формата на мултимедийна презентация, която включва тест, изображения, схеми и таблици. Това позволява по време на работа студентите не само да се запознаят с тематичното съдържание, но и да му правят коментар под ръководството на преподавателя. Студентите изготвят и курсова работа по зададена тема, на основата, на която се формира оценката им от текущия контрол. Курсовата работа трябва да отговаря на следните изисквания: да има очертана структура, включваща всички аспекти на темата; да интерпретира с научни методи различните концепции и становища по разглежданите проблеми; да представя основната библиография по темата; да изразява самостоятелното мнение на студента по дискусионните въпроси; да съдържа задълбочени анализи и обобщения. Писменият изпит изисква: познаване на основните концепции и становища по темата; познаване на основната библиография; умения за научен анализ и интерпретация на разглежданите проблеми. Окончателната оценка се формира като средноаритметична между оценката от текущия контрол и оценката от писмения изпит.

ПАМЕТ И ИСТОРИЯ: МЕСТА НА ОБЩАТА ПАМЕТ (ЕВРОПЕЙСКИТЕ ВОЙНИ 1856 – 2000 Г.)

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2л+0у
Език на преподаване: български
Форма за проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра „История", Правно-исторически факултет
Лектор:
Доц. д-р Снежана Димитрова, катедра „История"
E-mail: s.dimitrova@swu.bg

Анотация:
Учебната програма на дисциплината „Памет и история: места на общата памет (Европейските войни 1856 – 2000г.)" е построена около три основни проблематични сюжета, свързани с базисни въпроси: „Защо войни?" (Айнщайн и Фройд; Хана Аренд); „На кого е войната?" (фон Клаузевиц); „Пречупват ли 'гръбнака на Европа' войните?". Също като във филма „Военно-полева болница" (Р. Олтман), чийто единствен изстрел бе даден за мача по ръгби, и тук не се чуват изстрелите по бойните полета, но се анализира продължителният им ефект върху „обществата във война". Целта е да се запознаят студентите със съвременните научни парадигми и публични дебати за феномена война, за да се разкриват днешните измерения на света (и в икономията на злото, страданието и *със*страданието), т.е. да бъде тематизиран (в историческа перспектива) значим за младите хора проблем: война-тероризъм-бъдеще.

Съдържание на учебната дисциплина:
I (Теоретични и историографски ескизи): 1. Феноменът война: война и социална теория;. 2. Защо войни? – военнолордизъм и съвременният дебат. 3. „На кого е войната?" – война, травма, ситуация на жертвата. 4. „Памет срещу история": Военните музеи в Европа. 5. За другите архиви на войната – „Архивът на безчестните люде": дебатът днес. II (Война и общество): 1.

Кримската война: новите (социални) институции на войната. 2. Другите балкански войни: Карнегиевата анкета и проблемът за икономията на войната. 3. Голямата война и европейските общества (1914–1918) – Потенциалът на незавършената модерност? Началото на постмодерността? 4. Втората световна война: новият дебат върху „свидетелство – документ – архив". 5. Антиколониални войни и европейска идентичност: идеологии и общества. III (Постмодерната война: битка за свидетели; войната и медиите): 1. „Пътеки на славата" на Ст. Кубрик: индивидуална и колективна травма. 2. Война, Травма, Кино: „Апокалипсис сега" на Фр. Копола. 3. Войните на CNN - Тоталният контрол над войната-преживяване? 4. Войната в бивша Югославия: "извънредно положение" и „оголеният живот", защо насилие срещу жените? 5. Войни и парадигмите на 21-ви век – защо се заговори за 'емпатичната цивилизация'?

Технология на обучението и оценяване:
Лекции и консултации върху самостоятелна работа (разработка на изследователски казуси, подготовка за научни експедиции, свързани с „местата на паметта", участие в студентски конференции) са основните форми на обучение. Крайната оценка е резултат от оценките от самостоятелната работа и изпита (в съотношение 70:30).

ХРАНИЛИЩА НА ЕВРОПЕЙСКАТА ПАМЕТ – АРХИВИ И МУЗЕИ

ECTS кредити: 3,0
Седмичен хорариум: 2л.
Език на преподаване: български
Форма на проверка на знанията: изпит
Вид на изпита: писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра "История", Правно-исторически факултет
Лектор:
Ас. д-р Десислава Георгиева, катедра „История"
E-mail: d.georgieva@swu.bg

Анотация:
Курсът запознава студентите със съвременните архивни институции, музеи и техните професионални асоциации, международните организации и форуми. Чрез лекциите и самостоятелната подготовка се цели да се задълбочат познанията за архивите и музеите като места на социалната памет в Европа.

Съдържание на учебната дисциплина:
Съвременният портрет на архивите се основава на изучаване на зараждането на модерното архивно законодателство и архивна система във Франция след 1789 г., акцентира се върху началото на публичността на архивните институции и централизираните архивни модели. Хранилищата на европейската памет - архивите и музеите на Европа се представят в зависимост от новите условия на информационното общество. Разглеждат се влиянията на новите технологии върху документите, съхранявани в техните фондове, както и разширените възможности за достъп на потребителите до документите, експонатите и справочниците за тях. Проследяват се общите и специфични разпоредби в архивното и музейното законодателство на различните държави, както и международните договорености и проблеми. Коментират се международните стандарти за архивно описание. В сравнителен план се разглеждат различните образователни модели и системи за квалификация на архивисти и музейни експерти.

Технология на обучението:
Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни нагледни и интерактивни учебни материали (кинодокументи, фотоизвори, звукозаписи в електронна форма и в традиционен вариант), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите.

По време на обучението, студентите са оценявани текущо, както в областта на теоретичната им подготовка, така и по отношение на сравнителния анализ на институциите на паметта и техните фондове чрез онлайн достъпа до фондовете на Европеана. Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа. Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол.

СОЦИАЛНА ИСТОРИЯ НА СЕМЕЙСТВОТО, ДЕТСТВОТО И МЛАДОСТТА: ЕВРОПЕЙСКИ МОДЕЛИ

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2л
Език на преподаване: български
Форма на проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет
Лектори:
Доц. д-р Жана Пенчева, УБ, катедра „История“
E-mail: swu.lib@swu.bg ; jeana@abv.bg
Ас. д-р Биляна Карадакова, катедра „История“
E-mail: bilyanakaradakova@mail.bg

Анотация:
Лекционният курс има за цел да въведе студентите в теоретичните и конкретноисторически проблеми на социалната история на семейството и възрастта и да разшири техния професионален хоризонт към историческите образи на семейните форми, на децата, младежите и старите хора и отношението на обществото към тях. Важна цел на лекционния курс чрез запознаването с “исторически” по-далечни и “чужди” форми да формира по-силна чувствителност към различни култури и обществени среди.

Съдържание на учебната дисциплина:
Поставен е акцент върху дискусионни въпроси на историята на детството и младостта като: социалноисторическите елементи в конструирането на възрастта, както и върху социалните, религиозни и други рамки на формирането на отношението към децата. Друг акцент в лекционния курс е свързан с представянето на конкретни исторически картини на семейството в различни обществени среди в миналото, като е използван обширен автобиографичен, мемоарен и снимков материал. Разглежда се съвременната научна дискусия за типологията на семейните форми в Европа и техните актуални политически проекции.

Технология на обучението:
Обучението се осъществява чрез лекционни занятия и самостоятелна работа на студентите. По време на занятията се използват разнообразни материали (автобиографии, снимки, мемоари), които подпомагат пълноценното овладяване на учебното съдържание от студентите. Поощряват се инициативи и активности на студентите. По време на обучението, студентите са оценявани текущо и с писмен изпит. Текущият контрол включва 2 курсови работи, 1 контролна работа. Студентите се освобождават от изпит при отличен успех от текущия контрол

РЕЛИГИИ И ЕТНОКОНФЕСИОНАЛНИ ОБЩНОСТИ В БЪЛГАРСКОТО ПРОСТРАНСТВО

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2л и 0су
Език на преподаване: български
Форма за проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:
Проф**.** д-р Валентин Китанов, катедра „История“,
E-mail: kitvalmil@abv.bg

Анотация:
Курсът от лекции по настоящата учебна програма разглежда различни аспекти от религиозното минало и настояще на българския народ. Целта му е да представи етноконфесионалната картина на българското пространство в нейната историческа проекция и съвременна характеристика. Разкрито е влиянието на религиите върху етническите процеси в българските земи, мястото и ролята на отделните етноконфесионални общности в културно-историческото и съвременното развитие на българската нация.
Съдържание на учебната дисциплина:
Възникване, същност и разпространение на монотеистичните религии; Проникване на християнството сред славяните и българите до IX век; Приемане на християнството за официална религия в България; Християнската църква в българските земи до османското завоевание. Християнската религия и църква в българските земи през XV–XIX век; Християнската религия и българите през XX век; Исляма в българските земи; Етносът и ислямът; Трайни промени в етноконфесионалната характеристика на българското пространство; Проникването на юдеизма и евреите в българските земи; Българските евреи и тяхната историческа съдба; Историческа и културно-религиозна характеристика на различните етноконфесионални общности в българските земи; Етнорелигиозна характеристика на българското общество днес.
Технология на обучението и оценяване:
Лекционният курс се провежда по интерактивни методи. Лекциите са представени в презентации, преподаваният материал е илюстриран с много примери. Текущият контрол се извършва по време на учебните занятия през семестъра чрез оценка на курсовите задачи. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит съгласно приложената учебна програма. Крайната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 70:30.

ЕВРОПЕЙСКА ХУДОЖЕСТВЕНА КУЛТУРА XIX – XX В.

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум: 2**л и 0су
Език на преподаване: български
Форма за проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра „История“*,* Правно-исторически факултет
Лектор:
Гл. ас. д-р Мирослава Георгиева, катедра „История“
E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:
Лекционният курс е надграждащ и предполага знания по история на изкуството в обеми, изучавани в рамките на бакалавърска степен на специалност “История” или други хуманитарни специалности. Разделен на две части: 1. Познания за основните направления в художествената култура на XIX и XX в. (до края на 50-те години). Основните направления в изкуството от края на 50-те до 80-те години ще бъдат представени само в най-общ план; 2. В множеството факти и направления, съставящи пъстрата картина на европейската художествена култура от избрания период е изведена връзката между художествена култура и социално-политическа действителност.

Съдържание на учебната дисциплина:
Понятието модерно изкуство и неговите измерения. Изкуството в края на XIX и нач. на XX в. Изменения в традиционното му битие. Изкуство и технически прогрес. Символизъм. Сецесион. Експресионизъм. Кубизъм. Фовизъм. Абстракционизъм. Футуризъм. Метафизична живопис.

Дадаизъм. Футуризъм. Метафизична живопис. Дадаизъм. Изкуството след Втората световна война. Абстракция и вчувстване на нова основа. Хиперреализъм. Поп-арт. Оп-арт. Концептуално изкуство. Постмодернизъм. Теоретични проблеми на художествената култура на най-новото време.

Технология на обучението и оценяване:
Лекциите включват възпроизвеждане на произведения на изкуството и връзката им с исторически факти, анализ и интерпретация на репродуцирани произведения – исторически документи от различни епохи. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията, изпълнение на поставени задачи.

ПЪРВАТА СВЕТОВНА ВОЙНА И УЧАСТИЕТО НА БЪЛГАРИЯ В НЕЯ

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2л+0су
Език на преподаване: български
Форма на проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: II
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет
Лектор:
Доц. д-р Иван Петров, катедра „История“
E-mail: ivan_m_petrov@yahoo.com

Анотация:
Лекционният курс разглежда основните въпроси от историята на Първата световна война. В хронологична последователност са разработени въпросите, свързани с дипломатическата и военна подготовка на Великите сили за войната, хода на военните действия по суша и море, а също така икономическите и демографските промени във воюващите страни.Специално място е отделено на участието на България във войната, значението й за двете воюващи групировки и борбата на Великите сили за нейното привличане като съюзник. Целта на курса е да разкрие закономерната поява на фашизма и комунизма в Европа след войната.

Съдържание на учебната дисциплина:
1. Равносметка от политическото и икономическото развитие на европейския континент към 1914 г. Оформянето на военно-политическите коалиции - сфери на споразумения, разграничения и противопоставяния. Военната надпревара на европейските страни. Предвоенни кризи на европейския мир. Сараевският атентат и Юлската криза от 1914 г. Избухване на войната - ролята на договорираните гаранции за нейното разпространяване. Военната кампания 1914 г. Дипломатическата борба за привличането на България във войната. Военната кампания 1915 г. Военната кампания 1916 г. Военната кампания 1917 г. Икономически и демографски промени по време на войната. България по време на войната. Дипломацията по време на войната. Военната кампания 1918 г. Териториалното устройство на Балканите, Европа и света съгласно Версайско-Вашингтонската система от договори. Ньойският договор с България. Произхода на Първата световна война като историографска проблематика - документални източници, мемоарни свидетелства и монографични изследвания по проблема за вината.

Технология на обучението и оценяване:
Изпитът е писмен и включва два въпроса от конспекта. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита и е в съотношение 70:30 в случай, че всяка една от оценките е минимум 3 (при Слаб 2 не се извършва съотнасяне).

ИДЕЯТА ЗА ОБЕДИНЕНА ЕВРОПА И СЪВРЕМЕННИТЕ ПРОБЛЕМИ НА ЕВРОПЕЙСКИЯ СЪЮЗ

ECTS кредити: 4.0 **Седмичен хорариум:** 2л+0су
Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: II
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет
Лектори:
Доц. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История“
E-mail: velevad@swu.bg

Анотация:
Настоящата учебна програма разглежда в исторически план различни идеи за Европа в миналото и настоящето; усилията да се постигне културна идентификация или да се акцентира върху културните различия. Студентите се запознават с първите сведения и етимологията на понятието “Европа”, с разбирането за Европа през античността, с християнските възгледи през Средновековието, с промененото отношение към Европа през Новото време. Разглеждат се идеите за Стария континент по време на Френската революция и реализацията на Наполеоновия проект за единна Европа. Представени са схващанията на европейския политически и интелектуален елит за бъдещето на континента през XIX и XX в. Курсът обръща внимание на политическата култура, базирана върху общественото мнение, законността и демокрацията, както и на мястото на Европа в световната икономика. На базата на многобройни документални източници се проследяват етапите на изграждане на Обединена Европа след Втората световна война и особено на разширяването на Европейския съюз в края на XX и началото на XXI в. Акцентира се върху преговорите за присъединяване на страните от Източна Европа, включително и България, към ЕС.

Съдържание на учебната дисциплина:
Първи сведения за образа на Европа; Понятието Европа през Средновековието; Европа и разцветът на християнството; Разбирането за Европа през Новото време; Просвещението и понятието за Европа; Идеите за Европа в периода 1789–1848 г.; Европеизмът в периода 1848–1914 г.; Проекти за Европа в периода 1914–1945 г.; История на европейската интеграция след Втората световна война; Новият образ на Европа; Разширяването на Европейския съюз в края на XX и началото на XXI в. и съвременните му проблеми.

Технология на обучението и оценяване:
Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ТЕРЕННА ПРАКТИКА (АРХЕОЛОГИЧЕСКИ ОБЕКТИ)

ECTS кредити: 2,0
Език на преподаване: български
Форма на проверка на знанията: участие в работа на терен и писмена работа **Вид на изпита**: писмен
Семестър: II
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет
Лектор:
Гл. ас. д-р Мирослава Георгиева, Катедра „История“
E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:
Дисциплината е предназначена за студенти-магистри и предвижда практика в музеи. Студентите ще имат възможност да се запознаят с особеностите на музейната работа на основата на дейността на музеите в Югозападна България. Практиката завършва с писмена научна разработка върху конкретни музеи или културни ценности (движими или недвижими), включващи идеи за тяхното възстановяване, експониране и социализиране.

Съдържание:
Курсът започва с кратка въвеждаща теоретична част върху музея, неговото развитие и съвременно състояние, държавната политика и нормативна уредба в областта на музейното дело и опазването на културното наследство в България. Практическата част протича в музейна среда и се изразява в участието на студентите в конкретни дейности – регистрация, описание и научно-техническа обработка на музейни ценности, консервация и реставрация, експозиционна дейност, изнасяне на

беседи пред посетители и т.н.
Технология на обучението и оценяване:
Преподаването е базирано върху традиционната лекционна практика на хуманитарното образование в България в комбинация със съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми и пряко ангажиране на студентите в работата на терен или в реална музейна среда. Текущият контрол се осъществява по време на занятия през семестъра чрез курсови задачи, контролни работи и тестове по съответната точкова система. Обучението по дисциплината завършва с писмен изпит върху учебния материал. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 70:30.

ИЗБИРАЕМИ ДИСЦИПЛИНИ

ИСТОРИЧЕСКА АНТРОПОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2л+0су
Език на преподаване: български
Форма за проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет
Лектор:
Доц. д-р Илия Недин, катедра „Етнология и балканистика”
E-mail: nedin@swu.bg

Анотация:
Лекционният курс има за цел да въведе студентите от магистърската програма по история в теоретичните рамки и проблемните полета на историческата антропология и да разшири техния професионален хоризонт към историческите образи на основните човешки преживявания, пол и сексуалност, жизнени фази, религия и религиозност, пространство и време, вътрешен живот на хората отношението с околния свят. Важна цел на лекционния курс е да формира по-силна чувствителност към различни култури и обществени среди, към всекидневието, към възможностите да се историзират пренебрегвани доскоро от историческата наука феномени. Поставен е акцент в изграждането у студентите на рефлекси за въвеждането на по-широк спектър източници за историческо изследване. Друг акцент в лекционния курс е свързан с представянето на конкретни исторически картини в зададените тематични полета с въвеждането на обширен автобиографичен, мемоарен и снимков материал. Разглеждат се съвременните научни дискусии за интердисциплинарните методи в историческата наука в европейските научни центрове.

Съдържание на учебната дисциплина:
Източници и възникване на историческата антропология: културна и социална антропология, социална история, история на всекидневието. Центрове и дискусии на историческата антропология през 80-те години. Смяна на парадигмите в историческата наука. Човекът в центъра на историческите изследвания. Методи на историческата антропология: микроистория, история на отделния случай и др. България: трудното раждане на една нова историческа дисциплина. Основни теми на историческата антропология. Проблемът за основните човешки преживявания. Извори за основните човешки преживявания: лични документи и други източници. История на сетивността. Историзиране на сетивното преживяване: зрение, слух, обоняние, допир, вкус и пр. Гладът и бедността в историята. Детство, младост, старост и възраст в историята. Мъже и жени в историята. Срещи с чуждото. Културният контакт в миналото. Пространствено и исторически чужди култури и създаване на чувствителност към чуждото в историческата антропология. Труд и почивка, усамотение и развлечения в историята. Околният свят на човека и взаимодействие с природата. История на страха, несигурността и смъртта. Антропология на властта в историята. Човекът и институциите в историята: администрация, съд и пр. Затворените институции: затвор, болница, социални домове. Личност и общество при социализма. Колективният човек и неговите маски. Автобиографичните текстове и личните свидетелства като исторически извори: семейни архиви, писма, снимки, спомени, устна история. Анализ на автобиографичния спомен. Основни методи на интерпретация на автобиографичния спомен. Тематично анализиране, фин анализ, субективност и методи на обективизиране. Личното пространство в миналото – поява на детската стая, на младежката стая, пространства на възрастните. Места за игри и комуникации. Описания в лични

спомени и други източници Обществените пространства в историческото минало: училищно пространство, игри и забавления. Семейният албум и семейният дом като исторически източник за всекидневния живот в миналото и за човешките светове. Младите хора в отделните исторически епохи в българската история: в традиционното общество, през Възраждането, в процеса на модернизация. Младежки групи, форми на младежки живот, младежка мобилност.

Технология на обучението и оценяване:
Занятията включват следните компоненти: въвеждане на нова информация, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнените задачи, затвърждаване на знанията чрез разнообразни дейности – представяне и защита на тези – индивидуално и в дискусионни групи; Студентите правят една презентация, контролна писмена работа и разработват курсов проект. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията, участие в дискусиите и изпълнение на поставени задачи. Всички оценявания се базират на писмени работи.

ИЗТОЧНА ЕВРОПА МЕЖДУ ДВЕТЕ СВЕТОВНИ ВОЙНИ

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2л+0у
Език на преподаване: български
Форма на проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет
Лектор:
Доц. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История“
E-mail: velevad@swu.bg

Анотация:
Настоящата учебна програма представя в сравнителен аспект историческото развитие на страните от Източна Европа между двете световни войни. Разглеждат се геополитическите промени на Стария континент след Голямата война, в резултат на които получават своята независимост Полша, Чехословакия, Унгария, Прибалтийските страни и се създава Кралството на сърби, хървати и словенци, предшественик на Югославия. При разработването на програмата се акцентира върху идеите за национална еманципация в годините на Първата световна война, върху изграждането на новите самостоятелни държави в региона, върху тяхната външна политика в периода 1918–1939 г., както и върху същността на политическите им системи. Представя се и ролята на политически личности като Масарик, Пилсудски, Хорти и др. за развитието на ръководените от тях страни.

Съдържание на учебната дисциплина:
Извори и историография за историята на Източна Европа между двете световни войни; Геополитическите промени на Стария континент след Голямата война; Национализмът на Томаш Масарик и създаването на Чехословакия; Чехословашката демокрация между двете световни войни; Полша между демократичната конституция и Санацията; Режимът на Хорти в Унгария; Прибалтийските държави между световни войни; Мюнхенското споразумение и източноевропейските страни; Държавите от Източна Европа в системата на международните отношения между двете световни войни.

Технология на обучението и оценяване:
Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите, която защитават на изпита.

ПАЛЕОБАЛКАНО-ЗАПАДНОАНАТОЛИЙСКАТА ОБЩНОСТ

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2л+0су
Език на преподаване: български
Форма на проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:
Гл. ас. д-р Александър Портalски, катедра „История“
E-mail: portalsky@swu.bg

Анотация:
Съдържанието на учебната програма запознава магистрантите с основните термин и тяхното съдържание, които характеризират начините на общностно живеене в прединдустриалните общества. Дисциплината изгражда представата за надетническа културна общност, в която могат да се различават много специфики, но дизайнът на политически и духовен живот е общ. Мраморно море се разглежда като вътрешнотракийско и като център на общността, която обаче се простира на големи територии в Западна Мала Азия и Югоизточна Европа. Така се оформят три модула в съдържанието на учебната дисциплина.
Първият модул разглежда видовете общностно живеене и ползваните за тях термини от античните и модерните автори, както и географския обхват на ПБЗАО.
Вторият модул разглежда периода на най-добро очертаване и дефинируемост на ПБЗАО – от периода около Троянската война (Късната бронзова епоха) до създаването на системата от елинистически царства. Акцентира се върху Мраморно море и информацията за случилото се по крайбрежията му и мястото на тези крайбрежия в различни политически структури.
Третият модул разглежда ПБЗАО в моменти, когато тя няма видими политически проявления, защото нейните територии са включени в големи имперски структури. Това е периодът на властване в региона на римляните и особено създаването на Източната Римска империя, за столица на която е избран естественият център на ПБЗАО – Византион/Константинопол.

Съдържание на учебната дисциплина:
Термините етнос, коме и полис и видовете общностно живеене; Стационарност, мобилност и номадизъм; География на тракийските и съседните им етноси на Балканите и в Мала Азия от началото на II хил. пр.Хр. до края на I хил. пр.Хр.; Троя, Микенските царства, Фригия, Лидия, Одриското царство и Витинското царство – държавни организации на територията на ПБЗАО и политически изразители на тази общност; Плаването на аргонавтите сред етносите на ПБЗАО; Тракийският Херсонес – първи средищен пункт на ПБЗАО; Тракийската делта и Босфорът – втори средищен пункт на ПБЗАО; Поглед в историческа перспектива: ПБЗАО през елинистическата и римската епоха; ПБЗАО – ядрото и хинтерландът на новата имперска столица Константинопол и на новата религия.

Технология на обучението и оценяване:
Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ПОДВОДНА АРХЕОЛОГИЯ

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2 л
Език на преподаване: български
Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: I
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет
Лектор:
Гл. ас. д-р Александър Портalски, катедра „История“
E-mail: portalsky@swu.bg

Анотация:
Курсът лекции по *подводна археология* цели да запознае студентите от бакалавърската степен на образованието по ИСТОРИЯ със зараждането и развитието на подводната археология в света и в България, с видовете обекти (потънали кораби и котви, потънали селища, древни пристанища) и методите на проучването им. Представя се Българската подводна археология като една съвременна модерна интердисциплинарна научна дисциплина, заслужено уважавана от учените подводни археолози и морски историци както на изток, така и на запад.
Съдържание на учебната дисциплина:
Начално развитие на подводната археология в света и България. Обектите на подводната археология

– извор за възстановяване на миналото. Методи и технически средства за изследване и документиране в подводната археология. Проучването на потъналите кораби - оживяваща история на морските общества. Древните котви. Древните пристанища. Потъналите селища

Технология на обучението и оценяване:

Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

ИНФОРМАЦИОННИТЕ ТЕХНОЛОГИИ В ИСТОРИЧЕСКИТЕ ИЗСЛЕДВАНИЯ

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2л

Език на преподаване: български

Форма за проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Нурие Муратова, катедра „История“
E-mail: nmuratova@swu.bg

Анотация:

Използването на информационните технологии в изследванията по история имат дълга традиция още със създаването на първите бази от данни. След широкото използване на количествените методи в историческите изследвания, развитието на комуникациите отвори нови перспективи пред хуманитаристите и в частност изследователите на миналото. Свободният обмен на труднодостъпни преди източници доведе до необходимост от нови компетентности от историка, които му дават възможност да използва с лекота ретроспективната информация в различен формат. Отварянето за света на институциите на паметта като архиви, библиотеките и музеите без значение от териториалното им разположение дава огромни възможности за включване на нови източници в историческите изследвания

Цели:

1. Запознаване на студентите с възможностите за използване на исторически източници в различен формат.
2. Придобиване на умения за използване на архивните източници, библиотечни ресурси и музейни експонати чрез световната информационна мрежа.

Съдържание на учебната дисциплина:

Основни направления в използването на компютърните технологии в историческите изследвания. Количествени методи в историческите изследвания. Интегрирани информационни системи.

Технология на обучението и оценяване:

Лекциите включват запознаване с нови знания, обобщение и преговор, представяне и анализиране на самостоятелно изпълнени задачи – подготвяне на индивидуални и колективни проекти. Студентите изготвят самостоятелно разработен проект или колективен проект с използване на различни технологии, който представят и защитават пред аудиторията. Изискванията за заверка на семестъра са редовно посещение на занятията и изпълнение на поставени задачи.

БЪЛГАРИЯ В КОНТЕКСТА НА ИЗТОЧНОЕВРОПЕЙСКОТО РАЗВИТИЕ ПРЕЗ ВТОРАТА ПОЛОВИНА НА XX ВЕК

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2л+0у

Език на преподаване: български

Форма на проверка на знанията: изпит **Вид на изпита:** писмен

Семестър: II

Методическо ръководство:

Катедра „История“, Правно-исторически факултет

Лектор:

Доц. д-р Диана Велева Иванова, катедра „История“
E-mail: velevad@swu.bg

Анотация:
Настоящата учебна програма представя общото историческо развитие на страните от Източна Европа след Втората световна война, които според договореностите на великите сили в Ялта остават в съветската сфера на влияние. При разработването на програмата е акцентирано върху проблемите за насилственото налагане на системата от съветски тип в Източна Европа; опитите за демократизиране на социализма през 1956 и особено на Унгарската революция; „Пражката пролет"; полските събития от 1980-1981 г.; крахът на „реалния социализъм" през 1989 г. В сравнителен аспект се разглеждат процесите, протичащи в България и тези в останалите страни от съветския блок.
Съдържание на учебната дисциплина:
Извори и историография за историята на Източна Европа след Втората световна война; Европейското и неевропейското в източноевропейския социализъм; Налагането на „народната демокрация" в Източна Европа (1945–1949); Първата възможност за промяна в Източна Европа (1953–1956); 1956 – годината на прелома; Българската външна пропаганда в началния период на живковизма; Проявите на непокорство в Полша от края на 60-те и началото на 70-те г.; „Пражката пролет" от 1968 г.; Пробивът на „Солидарност"; Съветската „перестройка" и нейното прилагане в източноевропейските държави; Рухването на „реалния социализъм" в Източна Европа
Технология на обучението и оценяване:
Обучението по дисциплината се осъществява чрез лекционен курс. По време на обучението студентите подготвят 1 курсова работа по темите от лекциите.

МОРСКАТА КУЛТУРА НА ИЗТОЧНОТО СРЕДИЗЕМНОМОРИЕ В ДРЕВНОСТТА

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2 л

Език на преподаване: български
Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: II
Методическо ръководство:
Катедра „История", Правно-исторически факултет
Лектор:
Гл. ас. д-р Александър Портalски, катедра „История"
E-mail: portalsky@swu.bg

Анотация:
Курсът лекции *Морска култура на Източното Средиземноморие в Древността* е предвиден за студенти от магистърска степен на обучение. В него се разглеждат основните видове извори за възстановяването на историята на древните морски култури. Тези извори са археологически, писмени (вкл. и протописмени) и лингвистични. Лекциите представят морските култури на Египет, Ханаан (Финикия, Сирия, Палестина), Мала Азия, Гърция, островите Кипър, Крит, някои от островите в Егейско море. Тези историко-географски граници обхващат историко-географското и културно-историческо понятие Източно Средиземноморие. В него се включва и Древна Тракия. Предлаганият курс лекции има за цел да представи, от културно-историческа гледна точка, по-пълно, комплексно и интердисциплинно крайбрежните морски общества на Източното Средиземноморие от Древността; да ги представи като най-активните *контактни зони*, които благодарение на тази си същностна характеристика, се развиват по-ускорено и изпреварващо, спрямо обществата от вътрешността на континентите (в случая: Северна Африка, Западна Азия и ЮИ Европа).
Съдържание на учебната дисциплина:
Морската култура като поведение – начин на живот и представи за човека и света, свързани с морето. Рибарството и свързаните с него занаяти. Лодкостроене и корабостроене. Соларство. Метеорология и навигация. Търговия по море – причини за поява и развитие в определени периоди или постоянно. Пиратство и война.
Археологически обекти и паметници от крайбрежната суша и под вода. Прото- и писмени извори на древните общества. Лингвистични (и ономастични данни) извори за ЮИ Европа и Западна Мала Азия. Етноложките извори – живата старина от XIX и първата половина на XX век. Видове пристанища. Пристанищните съоръжения в Древността. Значение на изучаването на пристанищата за палеогеографията, палеоикономиката, трансгреии и регресии
Технология на обучението и оценяване:

Изпитът е писмен. Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 70:30 в случай, че всяка една от оценките и минимум 3. При слаб 2 не се извършва съотнасяне.

СЪВРЕМЕННИЯТ МУЗЕЙ В ЕВРОПА – СЪСТОЯНИЕ И ПРОБЛЕМИ

ECTS кредити: 3.0 **Седмичен хорариум:** 2 л
Език на преподаване: български
Форма на проверка на знанията: текуща оценка и изпит **Вид на изпита:** писмен
Семестър: II
Методическо ръководство:
Катедра „История“, Правно-исторически факултет
Лектор:
Гл. ас. д-р Мирослава Георгиева, катедра „История“
E-mail: m_georgieva@swu.bg

Анотация:
Настоящият специализиран курс е обвързан с квалификационната характеристика на специалността и цели да осигури добра теоретична и практическа подготовка в областта на съвременното музейно дело на базата на опита на европейски и български музеи. Част от занятията протичат на място в музейна среда и при различни обекти (археологически и исторически), което ще даде възможност на студентите да придобият знания за състоянието и проблемите, свързани със съвременното опазване, експониране и адаптиране на културните ценности, а също и определени практически умения.
Съдържание на учебната дисциплина:
Курсът представя развитието на музея като културен институт, функциите и основните видове музейна дейност. Проследяват се етапите в историческото развитие на музеите в Европа и България. Разглеждат се най-големите европейски музеи, съхраняващи и провокиращи културната памет на съвременниците, като Лувъра, Британския музей, Музея на римската цивилизация в Рим, Ермитажа, Прадо и др., както и музеите в балканските държави и България. Важно място заемат въпросите, свързани със съвременното състояние и проблеми на музейното дело – опазване на културното наследство (движими и недвижими културни ценности), финансиране и материално-техническа база, ролята на музея като катализатор за развитие на културния туризъм, сътрудничество с местните власти и други културни и образователни институти, рекламна политика, автоматизация на музеите и т.н.
Технология на обучението и оценяване:
Обучението се осъществява чрез лекции и извънаудиторна заетост (самостоятелна работа). Преподаването е базирано върху съвременните интерактивни методи на обучение – широко използване на мултимедийни форми (репродукции, презентации, научни филми) и пряко ангажиране на студентите в учебния процес чрез занятия в реална музейна среда и на място при недвижими културни ценности, в които те играят активана роля (изнасяне на беседи/презентации и др.).
Окончателната оценка отчита резултатите от текущия контрол и оценката от изпита в съотношение 70:30 в случай, че всяка една от оценките е минимум среден 3 (при слаб 2 от текущия контрол или изпита не се извършва съотнасяне).